

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 465/2021-53

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duřu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditřa a Miroslava Duriřa v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s.**, Želetavská 1525/1, Praha, Česká republika, IČO 64 948 242, organizačnej zložky UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s., pobočky zahraničnej banky, Šancová 1/A, Bratislava, IČO 47 251 336, zastúpenej advokátskou kanceláriou Allen & Overy Bratislava, s. r. o., Eurovea Central 1, Pribinova 4, Bratislava, IČO 35 857 897, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Martin Magál, LL.M., proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 120/2016 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 120/2016 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Bratislava I **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 120/2016 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v sume **1 500 eur**, ktoré jej **j e** Okresný súd Bratislava I **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Okresný súd Bratislava I **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume **450,29 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyni sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 465/2021-29 z 21. septembra 2021 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 120/2016 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je stranou sporu v procesnom postavení žalobkyne v napadnutom konaní vedenom na okresnom súde o náhradu škody. Na ozrejmienie podania žaloby sťažovateľka uviedla, že podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 118/1996 Z. z. o ochrane vkladov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane vkladov“) jej v súvislosti s cezhraničným zlúčením v roku 2013 vznikla povinnosť zaplatiť mimoriadny príspevok do fondu vo výške viac ako 5,5 milióna eur. Keďže ustanovenia zákona o ochrane vkladov ukladajúce sťažovateľke túto povinnosť boli podľa jej názoru v rozpore s čl. 49 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a čl. 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/19/ES o systémoch ochrany vkladov, sťažovateľka sa domáha vrátenia zaplateného príspevku prostredníctvom žaloby o náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci“).

3. Vo veci vydal okresný súd 4. júna 2020 uznesenie č. k. 18 C 120/2016-533 právoplatné 12. júna 2020, ktorým vyslovil, že súd bude pokračovať v konaní na strane žalovanej s Národnou bankou Slovenska ako orgánom oprávneným zastupovať Slovenskú republiku v predmetnom konaní.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka podanie ústavnej sťažnosti zhrnula konštatovaním: *„V prvom rade, OS BA I po viac ako troch rokoch od podania žaloby neotvoril vo veci pojednávanie. Viackrát po dlhú dobu zostal v konaní nečinný a nereagoval na písomné urgencie sťažovateľa. Po viac ako troch rokoch nebol schopný ani len ustáliť, s akým orgánom má konať na strane štátu, i keď právna úprava na túto otázku dáva jednoznačnú odpoveď. Na dôvažok po tri a pol roku a desiatkach písomných podaní strán vydal súd Napadnuté rozhodnutie o ďalšom konaní s úplne iným subjektom - NBS, a to svojvoľne a bez akejkoľvek opory v zákone. V druhom rade, namietané prietahy v konaní nie je možné ospravedlniť zložitou veci. V treťom rade, sťažovateľ k namietaným prietahom vlastným konaním ani nekonaním nijako neprispel. Zo strany OS BA I teda došlo k prietahom v konaní. Sťažovateľovi za daného stavu nezostalo nič iné ako podať*

túto ústavnú sťažnosť a veriť, že Ústavný súd poskytne jeho základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov náležitú ochranu.“

5. Sťažovateľka taktiež poukázala na to, že 26. júna 2020 podala predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní. Predseda okresného súdu na sťažnosť reagoval *«Upovedomením o spôsobe vybavenia sťažnosti zo dňa 16.7.2020 sp. zn. 1SprV/673/2020, v ktorom sťažnosť vyhodnotil ako dôvodnú v časti smerujúcej proti prietahom v období medzi 9.1.2018 až do 16.7.2019... Predseda súdu konštatoval, že OS BA I vo veci nekonal bezodkladne v období od 9.1.2018 do 10.6.2019 a za spôsobené prietahy sa sťažovateľovi ospravedlnil. V časti ostatných vytýkaných prietáhov však vyhodnotil sťažnosť ako nedôvodnú, neprípustnú, resp. sa nimi nezaoberal. Sťažovateľ má za to, že sťažnosť predsedovi súdu bola dôvodná aj v týchto ostatných častiach... a predseda súdu ju teda mal po správosti uznať za dôvodnú v celom rozsahu. Predseda súdu v upovedomení uviedol, že keďže „namietaná nečinnosť súdu bola odstránená a súd ďalej pokračoval plynule, ďalšie opatrenia na odstránenie nečinnosti som neprijal“. S týmto tvrdením predsedu súdu sa sťažovateľ nestotožňuje. Zo skutočností opísaných v časti D.2 tejto ústavnej sťažnosti je totiž zrejmé, že prietahy v konaní stále trvajú a neboli doposiaľ odstránené.».*

6. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej ústavnej sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie ňou označených práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní, prikáže okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov, prizná jej finančné zadosťučinenie v sume 5 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

7. Návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 5 000 eur sťažovateľka v zásadnom odôvodnila s ohľadom na *„(i) intenzitu porušení základných práv sťažovateľa opísaných v tejto sťažnosti, (ii) prietahy v konaní, ktoré boli čiastočne uznané aj predsedom OS BA I, a ktoré boli spôsobené nesprávnym postupom OS BA I a dlhými obdobiami nečinnosti opísanými v časti D.2 tejto sťažnosti, a ku ktorým došlo napriek viacerým urgenciám zo strany sťažovateľa, (iii) absolútne nerešpektovanie relevantnej právnej úpravy Okresným súdom Bratislava I pri vydávaní Napadnutého rozhodnutia (viď časť C.2 vyššie) napriek predchádzajúcim písomným upozorneniam zo strany sťažovateľa“.*

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

8. Ústavný súd vyzval predsedu okresného súdu na vyjadrenie sa k podanej ústavnej sťažnosti. V podaní okresného súdu č. k. 1 SprV 409/2021 z 12. októbra 2021 podpredseda okresného súdu potvrdil, že sťažovateľkou podaná sťažnosť na prietahy v konaní bola vybavená podaním zo 16. júla 2020, pričom vo vzťahu k obdobiu od 9. januára 2018 do 10. júna 2019 bola vyhodnotená ako dôvodná, pretože *„súd v uvedenom období nekonal bezodkladne a v časti, ktorá smerovala najmä na procesný postup v individuálnom súdnom konaní je neprípustná. Predseda tunajšieho súdu sa sťažovateľke za spôsobené prietahy v konaní ospravedlnil a nakoľko však vytýkaný nedostatok v postupe súdu bol odstránený, ďalšie opatrenia v predmetnej veci neprijal. Z ústavnej sťažnosti taktiež vyplýva, že sťažovateľka nesúhlasila s vybavením sťažnosti,*

podľa jej názoru nebola vybavená riadne, avšak nijakým spôsobom jej vybavenie nenamietala, a ani nežiadala predsedu Krajského súdu v Bratislave o prešetrenie vybavenia predmetnej sťažnosti predsedom tunajšieho súdu.“. Od vybavenia poslednej sťažnosti podanej sťažovateľkou okresný súd vo veci priebežne a bezprieťahovo koná. Z piatich nariadených pojednávaní boli tri zrušené, a to dvakrát pre prijaté protiepidemiologické opatrenia súvisiace s prevenciou šírenia COVID-19 a v jednom prípade z dôvodu nahlásenia bomby na okresnom súde v deň nariadeného pojednávania. K vzniknutým prieťahom v období od januára 2018 do júna 2019 došlo z objektívnych príčin bez subjektívneho zavinenia zákonnej sudkyne, a to z dôvodu jej nadmernej zaťaženia, ako aj administratívneho aparátu na okresnom súde. V závere poukázal na celkovú zaťaženosť sudcov okresného súdu a poddimenzovanie jeho aktuálneho stavu.

8.1. Zákonná sudkyňa vo svojom vyjadrení z 8. októbra 2021 poukázala na svoju pracovnú zaťaženosť. V rámci chronológie procesných úkonov vykonaných v spise poukázala na to, že ide o skutkovo aj právne náročnú vec. Posledné pojednávanie sa uskutočnilo 8. júna 2021 a ďalší termín bol určený na 4. november 2021.

III.2. Replika sťažovateľky:

9. Vyjadrenie okresného súdu doručil ústavný súd sťažovateľke, ktorá vo svojom vyjadrení uviedla, že „*nepochybuje o tom, že zákonný sudca konania pred OS BA I je zaťažený veľkým počtom pridelených vecí. Sťažovateľ tiež rozumie, že zákonný sudca nemá vytvorené ideálne podmienky na rozhodnutie jeho veci v primeranej dobe. Okolnosti spočívajúce v nedostatočnom zabezpečení podmienok pre riadny chod justície však nevyklúčujú objektívnu zodpovednosť okresného súdu za prieťahy, ktorej sa Sťažovateľ domáha v konaní pred Ústavným súdom. Zodpovednosť za prieťahy v konaní môže vzniknúť aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú objektívne faktory, ako napríklad rozsah nevybavenej súdnej agendy či nedostatok personálu.*“. V súvislosti s požadovaným priznaním primeraného finančného zadost'učinenia sťažovateľka zdôraznila, že „*stav je o to závažnejší – ako potvrdil aj OS BA I – že nejde o výnimočnú situáciu prechodnej povahy, ale o dlhodobý stav trvajúci niekoľko rokov. Od decembra 2016 nebol zabezpečený taký procesný postup v konaní pred okresným súdom, aby nedošlo k porušeniu základných práv Sťažovateľa na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov a prejednanie veci v primeranej lehote, pričom tieto porušenia už nie je možné napraviť.*“.

10. Ústavný súd v zmysle § 58 ods. 3 prvej vety zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že na základe podaní účastníkov a spisu predloženého ústavnému súdu je zřejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

11. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti

v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť [napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08] a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

12. Pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

13. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so svojou žiadosťou.

14. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESĽP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

15. Ústavný súd si pre účely predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti vyžiadal súdny spis a s jeho obsahom sa dôkladne oboznámil.

16. Pokiaľ ide o zložitosť prípadu, môžeme hovoriť o skutkovej alebo právnej zložitosti. Môže ísť napríklad o vec, v ktorej vystupuje viacero strán (rozsudok vo veci H. proti Spojenému kráľovstvu z 8. 7. 1987) alebo v ktorej je potrebné zabezpečiť rôzne dôkazy [rozsudok ESĽP vo veci Humen proti Poľsku (Veľká komora) z 15. 10. 1999]. Zložitosť prípadu môže taktiež súvisieť s prítomnosťou medzinárodného prvku (rozsudok ESĽP vo veci Neumeister proti Rakúsku z 27. 6. 1968).

16.1. Predmetom napadnutého konania je posudzovanie nároku sťažovateľky ako žalobkyne na náhradu škody podľa zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, čo spadá pod bežnú/pravidelnú rozhodovaciu prax všeobecných súdov. Aj keď v napadnutom konaní možno identifikovať určitý prvok zložitosti, na ktorý vo svojom vyjadrení poukázala aj zákonná sudkyňa, keď uviedla, že „*bolo potrebné určiť štátny orgán oprávnený zastupovať SR v predmetnom konaní a právne normy, podľa ktorých sa bude spor posudzovať t. j. priama aplikácia európskych smerníc alebo zákon o zodpovednosti štátu za náhradu škody (č. 514/2003 Z. z.), nakoľko tieto skutočnosti neboli zrejme ani žalobcovi resp. jeho právnenému zástupcovi.*“, uvedený prvok zložitosti veci však neodôvodňuje také konanie súdu prvej inštancie, keď rozhodovanie o tom, ktorý orgán je oprávnený zastupovať Slovenskú republiku v napadnutom konaní, je jednak právnou otázkou, ktorej riešenie si nevyžaduje dokazovanie, rovnako je ustálený

okruh právnych noriem relevantných pre rozhodovanie. Rozhodovací proces pritom trvá tri a pol roka a dokonca po takmer piatich rokoch od začatia konania nedospel súd ani k vydaniu neprávoplatného rozhodnutia vo veci samej.

17. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Zo zistení ústavného súdu s prihliadnutím na prehľad procesných úkonov vykonaných v napadnutom konaní nevyplýva, že by celková dĺžka napadnutého konania bola negatívne ovplyvnená správaním s'ťažovateľky. Sama s'ťažovateľka opakovane urgovala a upozorňovala na nečinnosť okresného súdu.

18. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v napadnutom konaní. Vychádzal pritom zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

19. Ústavný súd z obsahu ústavnej s'ťažnosti, zo súdneho spisu a z ďalších podaní (vyjadrenia okresného súdu) zistil, že priebeh napadnutého konania bol poznačený obdobiami nečinnosti okresného súdu. Po zložení platby – zaplateného súdneho poplatku z podanej žaloby s'ťažovateľkou vo februári 2017 okresný súd až po takmer piatich mesiacoch zaslal žalovanej žalobu na vyjadrenie. V období od januára 2018 do júna 2019, t. j. takmer 17 mesiacov, bol okresný súd v napadnutom konaní úplne nečinný, a to aj napriek opakovaným požiadavkám na pokračovanie v konaní zo strany s'ťažovateľky. Uvedené potvrdil aj okresný súd vo vyjadrení, ktoré ústavnému súdu poskytol jeho podpredseda. Ako bezpriet'ahový nemožno označiť ani postup súdu, keď o subjekte, ktorý je oprávnený zastupovať žalovanú v konaní, rozhodne až po takmer tri a pol roku od podania žaloby.

20. Ústavný súd konštatuje, že z ústavnoprávneho hľadiska je neakceptovateľné, aby o žalobe s'ťažovateľky doručenej okresnému súdu v decembri 2016 nebolo ani neprávoplatne rozhodnuté ani po takmer piatich rokoch od jej podania, pričom z celkovej dĺžky napadnutého konania bol okresný súd nečinný viac ako rok a pol.

20.1. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že ústavný súd pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu konajúceho vo veci. Pri posudzovaní odôvodnenosti ústavnej s'ťažnosti preto ústavný súd nemohol prihliadnuť na dlhodobú nadmernú zaťaženosť, na ktorú poukazovala sudkyňa konajúca vo veci, ako aj podpredseda okresného súdu. Priet'ahy v konaní nemožno ospravedlniť všeobecne známou preťaženosťou sudcov ani množstvom procesných úkonov sudcu; je totiž vecou štátu, aby organizoval svoje súdnictvo tak, aby princípy súdnictva, zakotvené v ústave i v dohovore boli rešpektované a prípadné nedostatky v tomto smere nemôžu ísť na ťarchu občanov, ktorí od súdu právom očakávajú ochranu svojich práv v primeranej dobe. Nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté priet'ahy, a to len v tom prípade, ak sa na tento účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov

spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote (m. m. IV. ÚS 337/2018).

21. Po komplexnom posúdení všetkých okolností daného prípadu z hľadiska skutkovej a právnej náročnosti veci, správania sťažovateľky, postupu okresného súdu poznamenaného nečinnosťou ústavný súd dospel k záveru, že v postupe okresného súdu došlo k zbytočným prietahom v napadnutom konaní, a preto rozhodol, že bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výrokovej časti tohto nálezu).

22. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

23. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd v napadnutom súdnom konaní zistil porušenie označeného základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výrokovej časti tohto nálezu) a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka nachádza, keďže napadnuté konanie okresného súdu nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti ešte právoplatne skončené (posledné pojednávanie nariadené na 4. november 2021 bolo zrušené z dôvodu na strane súdu a ďalšie pojednávanie nariadené nebolo).

IV.1. Primerané finančné zadosťučinenie:

24. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

25. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

25.1. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

26. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (I. ÚS 15/02, III. ÚS 10/02, III. ÚS 17/02, I. ÚS 257/08, III. ÚS 45/2012, IV. ÚS 132/2012, I. ÚS 70/2012).

27. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESĽP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

28. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, najmä celkovú dĺžku napadnutého konania a obdobia nečinnosti okresného súdu (body 19 a 20 odôvodnenia tohto nálezu), ako aj so zreteľom na predmet napadnutého konania a správanie sťažovateľky a vychádzajúc

zo svojej judikatúry, ústavný súd považoval sumu 1 500 eur za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde (bod 3 výrokovej časti tohto nálezu). Vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľky na priznanie finančného zadost'učinenia ústavný súd nevyhovel (bod 5 výrokovej časti tohto nálezu).

V.

Trovy konania

29. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

30. V zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu vo veciach zastupovania pred ústavným súdom, ak predmet sporu nie je možné oceniť peniazmi. Predmetom konania pred ústavným súdom je ochrana základných práv a slobôd, ktorá nie je oceníteľná peniazmi.

31. Úhradu trov konania priznal ústavný súd sťažovateľke v rozsahu za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) vykonané v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 vyhlášky.

32. Tarifná odmena za jeden úkon právnej služby v roku 2020 predstavuje sumu 177 eur a režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) sumu 10,62 eur. Za dva úkony tak prináleží suma 354 eur a režijný paušál za dva úkony v sume 21,24 eur, čo spolu predstavuje sumu 375,24 eur, ktorú ústavný súd zvýšil o 20 % daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), t. j. o sumu 75,05 eur, pretože právna zástupkyňa sťažovateľky je platiteľkou DPH (§ 18 ods. 3 vyhlášky). Ústavný súd teda stanovil náhradu trov konania v sume 450,29 eur (bod 4 výrokovej časti tohto nálezu). Náhradu za tretí úkon právnej služby – vyjadrenie z 18. novembra 2021 ústavný súd sťažovateľke nepriznal, pretože obsah doručeného vyjadrenia nepovažoval za taký, ktorý by prispel k bližšiemu objasneniu posudzovanej veci.

33. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

34. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. novembra 2021

Libor Duľa
predseda senátu